

Kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle

SIJOITUSTOIMINNAN RAPORTTI VUODELTA 2023

Kuntalain 14 §:n mukaan kunnanvaltuusto päättää varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista. Valtuusto on hyväksynyt Suomussalmen kunnan sijoitustoiminnan perusteet (25.10.2021 § 63) ja kunnanhallitus sijoitus suunnitelman vuosille 2021–2025 (2.11.2021 § 262).

Sijoitustoiminnan periaatteet

Kunnan kassavarat sijoitetaan tuottavasti ja turvaavasti. Tämä toteutetaan hoitamalla sijoituksia suunnitelmallisesti ja hyviä sijoitusperiaatteita noudattaen.

Periaatteita määritettäessä keskeinen lähtökohta on suunniteltu sijoitusaika ja haluttu riskitaso. Lyhytaikaisissa sijoituksissa sijoituksen tuottoon liittyvä riski pidetään hyvin matalana. Pitkäaikaisissa sijoituksissa osa sijoitusvarallisuudesta voidaan ohjata sijoituskohteisiin, joiden odotettavissa oleva tuotto vaihtelee, mutta on pitkän ajan kuluessa riskitöntä tuottoa korkeampi.

Kunnan sijoituksiin liittyvää niin kurssi- kuin luottoriskiä pyritään pienentämään hajauttamalla sijoitukset hyvin omaisuuslajeittain ja omaisuuslajien sisällä. Korkosijoituksiin liittyvä luottoriski rajataan siten, että vaara pääoman menettämisestä on vähäinen. Tämä tarkoittaa käytännössä sijoituksia valtioiden, kuntien ja pääsääntöisesti hyvän luottokelpoisuuden omaavien pankkien tai yritysten liikkeeseen laskemiin joukkovelkakirjalainoihin. Yrityslainojen osalta erityistä huomiota tulee kiinnittää siihen, että salkku on hyvin hajautettu.

Sijoitusvaihtoehdot

Tavoiteltava tuottotaso kohtuullisella riskitasolla. Korkosijoituksissa ei oteta valuuttariskiä. Osakesijoitukset tehdään hajauttaen maailmanlaajuisesti.

1. Lyhytaikaiset korkosijoitukset (enintään 12 kk, lyhyet ja pitkät korkosijoitukset 20–100 %)
2. Pitkäaikaiset korkosijoitukset (yli 12 kk, lyhyet ja pitkät korkosijoitukset 20–100 %)
3. Osakesijoitukset (vähintään 3 vuotta, enintään 70 %)
4. Muut sijoitukset (enintään 40 %)

Osakesijoitukset tehdään pääasiassa osakerahastojen, indeksirahastojen, kapitalisaatiosopimusten tai ETF-sijoitusten muodossa.

Vaihtoehtoiset sijoitukset tehdään pääasiassa sijoitus- tai erikoissijoitusrahastojen, kapitalisaatiosopimusten tai ETF-sijoitusten muodossa.

Vastuullisuus

Toteuttamalla sijoitustoimintaa vastuullisesti Suomussalmen kunta ei näe, että sijoitustuotoista tarvitsisi tinkiä nyt tai tulevaisuudessa. Kestävän kehityksen periaatteita tarkasti noudattavien yritysten ja varainhoitajien voidaan olettaa hoitavan usein myös taloudelliset velvoitteensa moitteettomasti, joka pienentää yrityksen toimintaan tai maineeseen liittyviä riskejä. Täten vastuulliseen sijoittamiseen kuuluu olennaisena osana myös vastuu sijoitustuotoista.

Suomussalmen kunnan on myös sijoitustoiminnassaan varmistuttava arvojensa noudattamisesta. Sijoituspäätöksiä tehdessä on huomioitava, että tuottavuuden ja turvallisuuden lisäksi omaisuus on sijoitettu myös vastuullisesti. Kunta käyttää varainhoitajia, jotka ovat allekirjoittaneet YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet (UN PRI). Allekirjoittaneet varainhoitajat sitoutuvat tällöin huomioimaan vastuullisuuskysymykset sijoitustoiminnassa.

Sijoitustoiminnan toteuttaminen ja raportointi

Sijoittamisen käytännön toteutuksesta vastaa talouspäällikkö kunnanhallituksen ohjeiden mukaan.

Varainhoitajat raportoivat kunnalle sijoitustilanteesta kuukausittain. Lisäksi varainhoitajien ja kunnanhallituksen kanssa järjestetään vuosittaiset tapaamiset, joissa varainhoitajat esittelevät salkun viimeisen vuoden kehityksen ja näkymiä seuraavalle vuodelle. Esittelyt 2023: Evli Oyj:n Jukka Kurki 30.5. ja OP Varainhoito Oy:n Heli Heikkilä 24.10.

Sijoitustoiminnasta raportoidaan kunnanhallitukselle kolmen kuukauden välein ja kunnanvaltuustolle vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä.

Suomussalmen kunnan sijoitussalkun varainhoitajina toimivat Evli Oy ja OP Varainhoito Oy. Molemmat varainhoitajat hoitavat sijoituksia täyden valtakirjan varainhoitosopimuksella.

Sijoitusvuosi 2023

Vuoden 2023 voi jakaa kolmeen jaksoon sen suhteen, miten korot käyttäytyivät. Viime vuosikymmenen kevyen rahapolitiikan perinnön mukaisesti markkinoille syntyi helposti koronlaskuodotuksia, jolloin osakkeet nousivat korkosijoitusten tuottojen heikentyessä. Tässä suhteessa markkinat olivat samankaltaiset kuin vuonna 2022. Ennen kevyen rahapolitiikan vuosikymmentä normaalissa suhdannekierrossa taantuman lähestyessä korot laskivat inflaation ja kasvun hidastuessa ja osakkeet laskivat vastaavasti tulonäkymien heikentyessä. Paluu normaaliolosuhteisiin ei ole vielä onnistunut.

Ensimmäinen jakso, jolloin korot laskivat, alkoi jo vuoden 2022 viimeisellä neljänneksellä ja jatkui vuoden 2023 tammikuun loppuun. Tällä jaksolla inflaation odotettiin hidastuvan, korkojen odotettiin laskevan ja Kiinan odotettiin elpyvän. Kiina purki odotusten mukaisesti pandemiarajoitukset alkuvuonna, jonka jälkeen teollisuuden aktiviteetti vahvistui ja kiinalaiset osakkeet kääntyivät nousuun. Kiinan suhdanteen vahvistumisen odotettiin heijastuvan normaalin kaavan mukaan suhdanneherkkään Euroopan talouteen. Inflaatio ei kuitenkaan kääntynyt laskuun ja keskuspankit vakuuttivat taltuttavansa lähes 5,5 prosentissa olevan pohjahintainflaation. Kiina ei turvautunut vanhan mallin massiiviseen elvytykseen, jolloin kiinteistökiisin kärjistyessä ja paikallishallintojen velkaongelmien kasvaessa elpymisen tyrehtyi alkuunsa. Ylielkaantuneen Kiinan vanha kasvumalli oli ajettu loppuun. Kiinalaiset osakkeet kääntyivät alkuvuoden pyrähdysten jälkeen koko loppuvuoden kestäneeseen laskuun.

Toinen jakso, jolloin korot nousivat, jatkui aina vuoden 2023 lokakuun loppuun. Toisella neljänneksellä Kiinan teollisuus jatkoi supistumistaan, jolloin myös Yhdysvaltain ja Euroopan teollisuuden supistuminen kiihtyi. Palvelusektorin näkymät sitä vastoin vahvistuivat, kun reaali-palkat kasvoivat ja työttömyys pysyi historiallisen matalalla. Vahvat työmarkkinat ennakoivat sitkeää inflaatiota, joten korot kääntyivät jyrkkään nousuun. Yhdysvaltain ohjauskoron ennustettiin olevan vielä vuoden päästä 5 prosentissa. Tämä suhdanne poikkesi kaikista muista suhdanteista poikkeuksellisen suuren työvoimapulan takia, joka johtui rakenteellisesta demografian muutoksesta.

Kolmas jakso, jolloin korot laskivat, jatkui loppuvuoden. Pitkä korko laski vuoden kahden viimeisen kuukauden aikana yli yhden prosenttiyksikön. Euroopan ja kehittyvien markkinoiden ja pääosin Yhdysvaltain osakemarkkinoiden koko vuoden tuotot tehtiin tällä jaksolla. Korkojen laskun taustalla olivat Yhdysvaltain keskuspankin kyyhkymäiset kokoukset marraskuussa ja joulukuussa. Sekä Euroopassa että Yhdysvalloissa pohjahintainflaatiot olivat hidastuneet, mutta tasot olivat liian korkeat eli 4 prosentissa. Inflaation hidastumiseen vaikuttivat tuotannon normalisoituminen pandemian jälkeen ja Kiinan tuottajahintojen negatiivinen kehitys. Koska ratkaisevaa inflaatiossa on kotimainen inflaatio, joka oli sitkeää palkkainflaatiota, inflaation paluu 2 prosentin tavoitteeseen mahdollisimman nopeasti oli yhä epävarmaa.

Markkinoilla odotettiin inflaation hidastuvan ja keskuspankkien keventävän rahapolitiikkaa, mutta talouden ei odotettu hidastuvan kovinkaan paljon. Vuosi päättyi virittyneissä markkinaolosuhteissa, joissa pitkät korot olivat laskeneet ja osakkeet olivat nousseet edellisen vuosikymmenen mallin mukaisesti. Pitkä korko nousi lopulta Yhdysvalloissa 0,5 ja Saksassa 0,2 prosenttiyksikköä.

Yhdysvallat oli jälleen paras osakemarkkina. Osakkeissa tuotot euroissa olivat Pohjois-Amerikka 22, Eurooppa 16, Aasia-Tyynimeri 11 ja kehittyvät markkinat 6 prosenttia. Osaketuotot olivat Kiinassa -14 ja Intiassa 17 prosenttia, mikä kuvastaa muutosta talousnäkymissä. Suomalaisten osakkeiden tuotto oli -0,3 prosenttia.

Korko-omaisuuslajeista paras tuotto tuli eurooppalaisista heikomman luottoluokituksen yrityslainoista 12,3 prosenttia. Eurooppalaiset hyvän luottoluokituksen yritysainat ja kehittyvien markkinoiden valtionlainat (hc) tuottivat molemmat 8,5 prosenttia. Eurooppalaisten valtionlainojenkin tuotot olivat tukevasti plussalla ollen 7,8 prosenttia.

Lähde: OP Varainhoito Oy, 16.1.2024

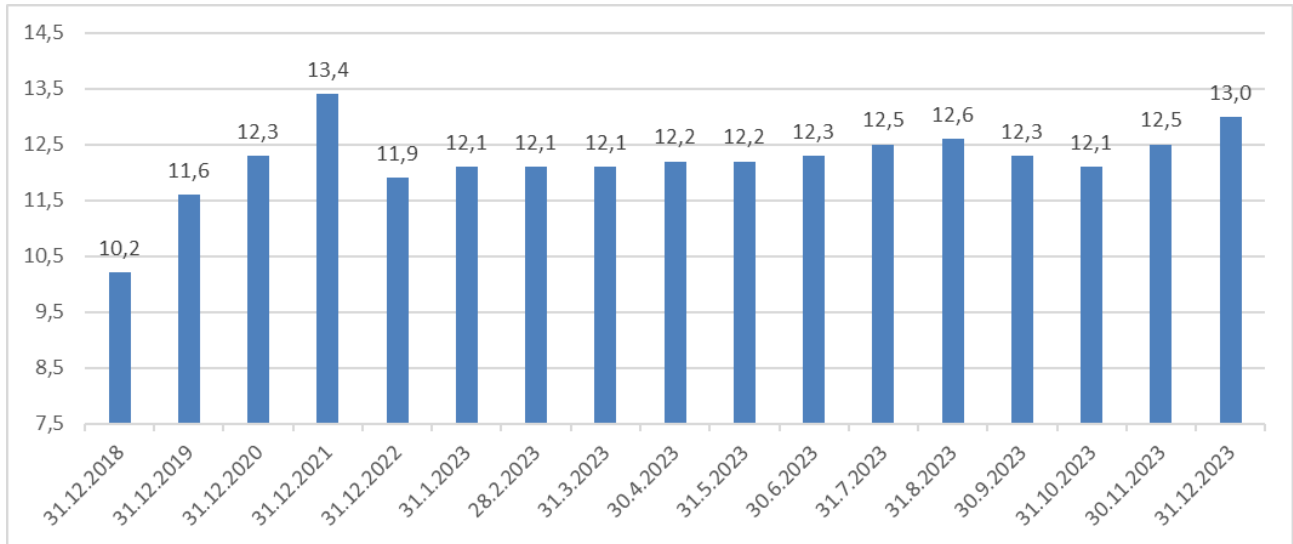
Suomussalmen kunnan sijoitussalkku vuonna 2023

Keväällä 2021 käynnistettiin kunnan sijoitussalkun varainhoitajien kilpailutus, jonka hoiti SijoittajaPRO Finland Oy. Kunnanhallitus valitsi (15.2.2022 § 30) varainhoitajiksi EAB Varainhoito Oy:n (uusi) ja OP Varainhoito Oy:n (jatkaa). EAB Varainhoito Oy sulautui Evli Oyj:een vuonna 2022.

Suomussalmen kunnan sijoitusten markkina-arvo 31.12.2023 oli 12,983 milj. euroa eli 0,989 milj. euroa suurempi kuin kirjapitoarvo.

Vuoden 2023 tilinpäätöksessä sijoitusten arvonalentumisia kirjattiin 0,030 milj. euroa ja arvonalentumisen palautumisia 0,082 milj. euroa.

Sijoitusten markkina-arvo kuukausittain

Sijoitusten jakautumat rahastolajeittain 31.12.2023

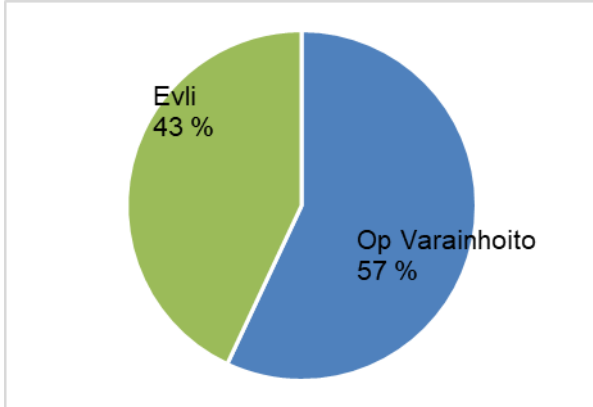
Rahastolaji	Hankinta-arvo milj. €	Kirjanpito- arvo milj. €	Markkina- arvo milj. €	%	Hankinta-arvo/ markkina-arvo %
Korkosijoitukset	4,851	4,851	5,183	40	6,84
Osakesijoitukset	5,535	5,532	6,014	46	8,65
Muut sijoitukset	1,639	1,611	1,786	14	8,97
Yhteensä	12,025	11,994	12,983	100	

Rahastosijoitusten kehitys 2013–2023

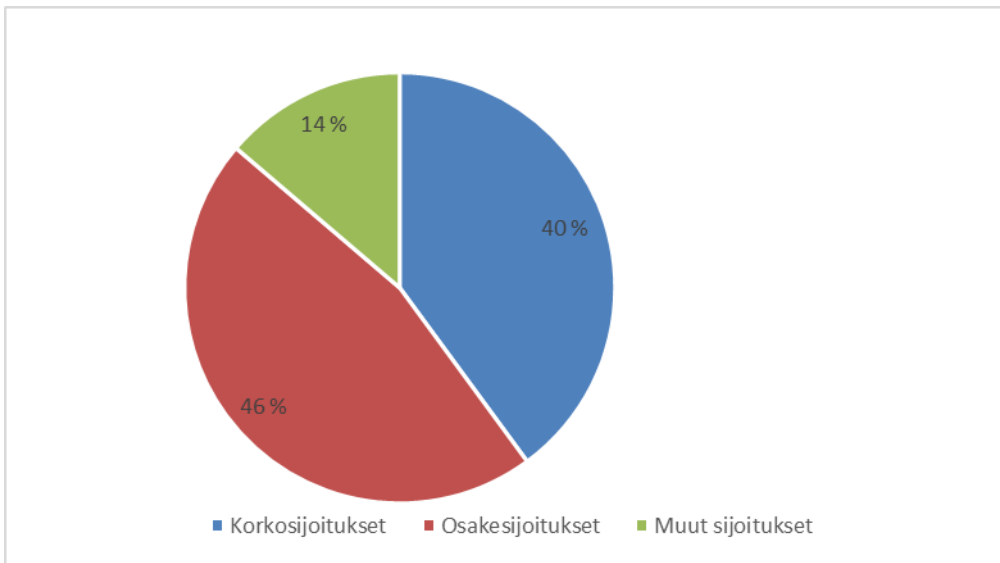
Päivämäärä	Hankinta- arvo, milj. €	Kirjan- pitoarvo €	Markkina- arvo €	Hankinta-arvo/ markkina-arvo %
31.12.2013	5,671	5,784	6,349	12,0
31.12.2014	8,746	8,935	9,836	12,5
31.12.2015	9,739	9,325	9,441	-3,1
31.12.2016	9,909	9,722	10,046	1,4
31.12.2017	10,087	10,079	10,564	4,7
31.12.2018	10,148	9,862	10,191	0,4
31.12.2019	10,231	10,206	11,555	12,9
31.12.2020	10,305	10,298	12,348	12,7
31.12.2021	10,305	10,293	13,411	30,1
31.3.2022	6,454	6,450	7,655	18,1
30.6.2022	11,359	11,208	10,840	-4,6
30.9.2022	12,326	12,151	11,618	-5,7
31.12.2022	12,121	11,926	11,868	-2,1
31.1.2023	12,006	11,621	12,068	0,5
28.2.2023	12,121	11,812	12,127	0,1
31.3.2023	11,998	12,014	12,175	1,5
30.4.2023	11,998	11,852	12,190	1,6
31.5.2023	11,993	11,848	12,220	1,9
30.6.2023	12,009	11,848	12,347	2,8
31.7.2023	12,008	11,848	12,516	4,2
31.8.2023	12,003	11,872	12,624	5,2
30.9.2023	12,003	11,872	12,294	2,4
31.10.2023	11,947	12,014	12,080	1,1
30.11.2023	11,875	12,014	12,448	4,8
31.12.2023	12,025	11,944	12,984	8,0

Salkun jakauma rahoitusyhtiöittäin 31.12.2023

Salkun allokaatio 31.12.2023

Sijoitusten tuotot

Evli Oyj

TUOTTO, %	1 kk	3 kk	Vuoden alusta	1 v.	3 v.	Alkaen 31.03.2022
Salkku	2,62	4,74	8,66	8,66	-	2,55
Vertailuindeksi	2,34	4,47	8,99	8,99	-	-0,05
Tuottoero	0,27	0,27	-0,33	-0,33	-	2,61

OP Varainhoito Oy

(%)	Kuukauden alusta	Kvartaalin alusta	Vuoden alusta	Lähtien 01.04.2022
Osakkeet	3,82	6,61	14,89	3,96
Korkosijoitukset	3,24	6,36	8,27	3,23
Muut sijoitukset	0,00	0,00	2,44	6,15
Salkku yhteensä	3,22	5,94	9,94	3,84
Vertailuindeksi	2,37	4,61	10,69	5,26

Miltä näyttää sijoitusvuosi 2024?

Vuonna 2024 jännitetään rahapolitiikan käännekohtaa, talouskehityksen suuntaa ja sitä, pystyvätkö markkinat lunastamaan sijoittajien korkeat odotukset. Tunnelma markkinoilla on hyvä, mutta vuoden aikana kerkeää tapahtua paljon.

Vuoden 2024 sijoittajien näkökulmasta keskeiset teemat näyttävät noudattavan samoja latuja aiempien kahden vuoden tapaan. Kuluvaan vuoteen lähdetään tilanteesta, jossa inflaation toivotaan ja osin myös odotetaan laskevan vihdoin keskuspankkien tavoitetasolle kahden prosentin tuntumaan. Inflaatiokäännä sai joulukuussa Yhdysvaltain keskuspankin pehmentämään näkemystään tulevasta, edellisen kahden vuoden aikana rajusti kiristyneestä rahapolitiikasta. Nyt näyttääkin siltä, että koronnostosyklin korkohuiput on nähty. Markkinoilla alkaneeseen vuoteen lähdetään varsin optimistisista tunnelmista. Loppuvuoden vahvat tunnelmat sekä osake- että luottoriskimarkkinoilla kertovat, että sekä talouskasvun jatkumiseen että inflaation hidastumiseen on nyt ladattu isot odotukset. Nousun jatkuminen vaatisikin nyt tuekseen jopa odotettua parempia uutisia.

Vahvat talousnäköymät, hidastuva inflaatio ja Yhdysvaltain keskuspankin keventynyt linja saivat markkinat hurmukseen vuoden 2023 lopulla. Osakemarkkinoiden nousu ja luottoriskipreemioiden lasku viittaavat siihen, että markkinoiden vuodelle 2024 maalaama kuva on varsin ruusuinen. Talouskasvun odotetaan pysyvän verrattain vahvana, inflaation laskevan ja rahapolitiikan linjan kääntyvän. Näistä lähtökohdista onkin hyvä huomioida, että noustakseen markkina tarvitsee ennen pitkää vieläkin parempia uutisia. Toisaalta talous- tai inflaatioidatan pettäessä latu on auki kohti viime aikoja pomppuisempaa markkinaa.

Lähde: Allokaatiosijoituksista vastaava johtaja Lassi Järvinen, Mandatum Asset Management, 25.1.2024